

Lausuntopyyntö HE YO- ja AMK-lain muuttamiseksi

1. Lausunnonantaja:

Vastaajien määrä: 1

Lausunnonantajan nimi (organisaatio)	Lausunnon lähettäjä (henkilö)	Puhelinnumero	Sähköpostiosoite
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry	Riitta Rissanen	0400293545	riitta.rissanen@arene.fi

Lausunnonantaja

2. Tampere3

Vastaajien määrä: 1

	kyllä	ei	ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Lausunnonantajan näkemys	1	0	0	1	1

3. Mitä hyötyjä yhdistymisellä saavutettaisiin? Liittyykö yhdistymiseen uhkia?

Vastaajien määrä: 1

- Hyödyt:

- Kahden yliopiston ja yhden ammattikorkeakoulun yhdistyminen yhdeksi korkeakoulukokonaisuudeksi luo mahdollisuuden korkeakoulujen tiiviimpään strategisesti johdettuun yhteistyöhön.
- Tampere3 profiloi Tampereen ja Pirkanmaan aluetta kansainvälisesti ja vahvistaa sen merkitystä kansallisessa korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kentässä.
- Tampere 3 vähentää korkeakoulujen määrää Suomessa ja vastaa korkeakoulupolitiikan nykyisiin tavoitteisiin.
- Yhteinen korkeakoulukokonaisuus mahdollistaa parhaimmillaan toimivat opintopolut opiskelijoille.

Yhdistymiseen liittyvät uhkat:

- Ammatillisen korkeakoulutuksen eli ammattikorkeakoulujen perustehtävien luonteen ja vahvuuksien näivettyminen.
- Ylempien ammattikorkeakoulututkintojen vahvuuksien ja uusien mahdollisuuksien menettäminen.
- Akateeminen imu vahvistuu, ja ammattikorkeakoulujen alueen tarpeita palveleva ja käytännönläheinen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta heikkenee, jos akateemisen tutkimuksen painoarvon rinnalle ei kyetä luomaan uudenlaisia osoittimia ja rahoitusta.
- Ammattikorkeakoulujen roolia, ominaislaatua ja vaikuttavuutta ei kyetä hyödyntämään ja hyvää kehitystä jatkamaan. Pahimmillaan ne keksitään uudelleen korkeakoulukonsernin yliopistoja koskevissa linjauksissa.
- Ammattikorkeakoulun ominaislaatu ja vahvuudet molempien syklien tutkinnoissa (ammattikorkeakoulututkinnot ja ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot) jää konsernin strategisessa ohjauksessa ja päätöksenteossa marginaaliin. Tästä seuraa, että ammatillisen korkeakoulutuksen diversiteettiä rakentava ominaislaatu menetetään uudessa rakenteessa ja vähitellen myös Suomesta.

4. Pidättekö ehdotusta siirtymän toteuttamistavasta (voimaanpanolaki) kannatettavana?

Vastaajien määrä: 1

	kyllä	ei	ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Lausunnonantajan näkemys	0	0	1	1	3

5. Muutosehdotuksenne voimaanpanolain säännöksiin ja perusteluihin:

Vastaajien määrä: 1

- Uuden korkeakoulukokonaisuuden rakentamista koskevaan voimaanpanolakiin, etenemiseen ja toteuttamistapaan ei kommentoitavaa.
- Sen sijaan säännökset opetusyhteistyön (ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen mahdollisuudesta laajentaa opetusyhteistyötä) aikataulusta ja voimaanpanosta ovat kannatettavia.

6. Opetusyhteistyö

Vastaajien määrä: 1

	kyllä	ei	ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Lausunnonantajan näkemys	1	0	0	1	1

7. Mitä hyötyjä ja haittoja säännöksestä seuraisi?

Vastaajien määrä: 1

- Hyödyt:
 - antaa mahdollisuuden korkeakoulujen opetusyhteistyön syventämiseen sekä parhaimman ja tarkoituksenmukaisen osaamisen hyödyntämiseen sektoreiden kesken ammattikorkeakoulututkinnoissa ja yliopistotutkinnoissa.
 - vahvistaa koulutuksen laatua ja osaamisresurssien käyttöä, myös digitaalisesti.
 - luo mahdollisuuden suunnata ammattikorkeakoulujen osaamista ja resursseja omien strategian mukaisesti
 - tuo opiskelijoille mahdollisuuksia hyötyä korkeakoulusektoreita yhdistävästä osaamisesta omassa tutkinto-ohjelmassa.
 - lisää laajemmin korkeakoulusektorien keskinäistä ja välistä yhteistyötä
 - mahdollistaa rohkeita avauksia korkeakoulujen tasavertaisessa opetusyhteistyössä.

Haitat:

Lakiesitys ei suoraan mahdollista vastaavaa koulutuksen hankkimista ulkomaisilta korkeakouluilta.

Kansainvälisen kehityksen kannalta olisi tärkeää, että suomalaiset korkeakoulut voisivat hankkia tiettyjä erityisosaamisuuksia ulkomaisilta korkeakouluilta. Edellytyksenä pitäisi luonnollisesti olla vastaava laadunvarmistusmenettely hankittavalle koulutukselle kuin on Suomessa.

Seuraavat näkökohdat ovat uhkia ja riskejä:

- ammattikorkeakoulujen rooli näivettyä kandidoittajaksi. Ammattikorkeakoulututkinnoista tulee rakenteellisen kehittämisen välineitä ja osia yliopistojen tutkintorakenteissa. Ominaispiirre käytäntölähteenä korkeakoulutuksena saattaa heikentää akateemisen paineen vuoksi.
- korkeakoulutuksen duaaliluonne rapautuu ja ammattikorkeakoulutettujen elinikäisen oppimisen mahdollisuudet menetetään.
- työelämän kannalta koulutustarjonnan diversiteetti vähenee.
- opiskelijoiden erilaiset oppimistavat- ja valmiudet eivät tule riittävästi huomioitua opetusyhteistyön suunnittelussa ja ratkaisuihin.
- osaamisperustainen ajattelu tutkintojen taustalla häviää ja koulutuksen painopiste siirtyy oppimistavoitteista ja osaamisesta opettamisen yhdistämiseen (ts. kurssien pintapuolinen yhdistäminen).
- Ammattikorkeakoulun pedagogiikan työelämälähtöinen ominaispiirre saattaa kärsiä. Työelämälähtöiseen korkeakouluosaamiseen ja pedagogisiin ratkaisuihin liittyvää diversiteettiä ei hyödynnetä (esim. TKI- integraatio amk- opetuksessa), jolloin opetusyhteistyö ei vahvista monipuolista korkeakouluosaamista, vaan se tuottaa enemmän samankaltaisuutta - akateemisuuteen painottuen. Osaamisen diversiteetti hämärtyy.

8. Muutosehdotukseenne opetusyhteistyötä koskevaan säännösluonnokseen ja sen perusteluihin:

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesitys ei suoraan mahdollista vastaavaa koulutuksen hankkimista ulkomaisilta korkeakouluilta. Kansainvälisen kehityksen kannalta olisi tärkeää, että suomalaiset korkeakoulut voisivat hankkia tiettyjä erityisosaamisia ulkomaisilta korkeakouluilta. Edellytyksenä pitäisi luonnollisesti olla vastaava laadunvarmistusmenettely hankittavalle koulutukselle kuin on Suomessa.

9. Koulutuksen siirto

Vastaajien määrä: 1

	kyllä	ei	ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Lausunnonantajan näkemys	1	0	0	1	1

10. Mitä hyötyjä ja haittoja säännöksestä seuraisi?

Vastaajien määrä: 1

- Hyödyt ja haitat:
 - Säännös helpottaa koulutusvastuiden rakenteellisista uudistuksista korkeakoulujen välillä.
 - Säännös tukee korkeakoulujen koulutusvastuiden profiloitumista.
 - Koulutuksen siirtoja koskevan lainsäädännön tulee selkeä ja kohtuullinen, jotta siirtymät eivät aiheuta merkittäviä ylimääräisiä lisäkustannuksia korkeakouluille. Pitkät siirtymäajat aiheuttavat koulutukseen laatuongelmia, sekä myös lisäkustannuksia.
 - 3 vuoden siirtymäaika on kohtuullinen siirtymäaika opiskelijoiden kannalta, mutta korkeakoulujen kannalta pitkä ja kustannuksia aiheuttava.
 - Siirtymäajan tulisi käynnistyä siitä ajankohdasta, josta voidaan kohtuudella osoittaa koulutuksen siirtymisen olevan opiskelijoilla tiedossa.
 - Siirtymäajalla koulutuksen laadusta voidaan parhaiten huolehtia, kun korkeakoulut tekevät tiivistä yhteistyötä siirtymätilanteissa, ja voivat joustavasti sopia järjestelyistä.

11. Muutosehdotukseenne koulutuksen siirtoa koskevaan säännösluonnokseen ja sen perusteluihin:

Ei vastauksia.

12. Ammattikorkeakoulujen hallintokieli

Vastaajien määrä: 1

	kyllä	ei	ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Lausunnonantajan näkemys	1	0	0	1	1

13. Mitä hyötyjä ja haittoja säännöksestä seuraisi?

Vastaajien määrä: 1

- Hallintokieleen liittyvä ehdotus on rajattava koskemaan ainoastaan ammattikorkeakoulun julkisia hallintotehtäviä. Esitys tuo ammattikorkeakoulut säännöksissä yhdenvertaiseksi yliopistojen kanssa.

14. Muutosehdotuksenne ammattikorkeakoulujen hallintokieltä koskevaan säännösluonnokseen ja sen perusteluihin:

Ei vastauksia.

15. Muuta lausuttavaa ehdotuksesta

Vastaajien määrä: 1

- Arene kannattaa, että ammattikorkeakoulujen keskinäistä yhteistyötä sekä ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen välistä yhteistyötä mahdollistetaan purkamalla lainsäädännöllisiä esteitä.

Kansallisen kokonais kuvan, ohjauksen ja pitkänaikavälin kehityksen haasteeksi muodostuu kuitenkin se, että kansallista korkeakouluja koskevaa lainsäädäntöä tehdään yksittäisten tapausten perusteella (esim. T3, korkeakoulujen yhteistyömallit, kielenopetus yms.). Näin ollen korkeakoulujen yhteistyön pelisäännöt eivät ole kenenkään hallussa - edes lainsäätäjän.

Arenen näkemyksen mukaan korkeakouluja koskevat yksittäiset lainsäädäntöuudistukset johtavat ennen pitkää siihen, että kansallista korkeakoulukokonaisuutta, sen tulevaisuutta ja lainsäädännöllistä pohjaa tulee tarkastella yhtenä kokonaisuutena. Tarvitaan visio, joka perustuu lainsäädännöllisesti tasavertaiseen kohteluun (ammattikorkeakoulut ja yliopistot), ja mahdollistaa alueellisesti erilaiset ratkaisut.

Arene esittää, että osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen 2030 visiotyötä käynnistetään työryhmäselvitys yhden korkeakoululainsäädännön vaikutuksista suomalaisiin ammattikorkeakouluihin ja yliopistoihin.